

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

3AM494 Multikulturní Evropa, kulturní diplomacie

Ing. Daniel Šubrt

Katedra arts managementu, FPH VŠE v Praze

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

MŠMT
MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- subkultury / kontrakultury
  - sociální konstrukt reality _ ukotvenost
  - odklon od hlavního proudu kultury
  - antagonismus postmodernismu
  - strategie života
    - závislost
    - výstup z všedního života _ hédonismus
  - výsměch _ třídní příslušnost
    - svoboda volby?
- analogické prostředí / životní situace _ sociální soudržnost
  - role jedince v životě ostatních

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- postmodernismus
  - destrukce času / nadřazenost prostoru
  - potřeba objevu směřování
  - pravda _ neobjektivní > multistrategie
    - oficiální kultura / subkultura / kontrakultura
- oficiální kultura
  - systém _ teorie kvalitního života _ náboženství
  - kapitalistický realismus
    - sekularizovaná forma systému
  - neoliberalismus
  - odpor ~ deviace

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- subkultura
  - součást oficiální kultury
  - fenomén semiautonomie
    - dílčí separace
  - styl _ estetická složka
    - vnější vyhraňování
  - možnost vytržení
- kontrakultura
  - antagonismus
  - postmoderna _ legitimizace
  - generační revolta

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- dříve chápána jako střet kultur
- 60. léta _ změna _ hippies
- návrat k předindustriální společnosti

- kooptace hnutí establishmentem?

- technokracie
  - ~ kapitalistický realismus
  - pozitivistická touha po vzdělání _ moci
    - důsledek osvícenství
  - absolutismus industriálně společenské modernizace
  - nástroj moci / sociální kontroly

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- postmoderní oficiální kultura
  - podmínka vymezení vůči vnějším kulturám
  - tolerance kultur v rámci oficiální kultury
    - nutná k existenci
  - kooptace vysoké / masové / lidové / etc. kultury
  - kultura jako produkt _ potírání autenticity
  - oficiální kultura jako bariéra
  - možnost volby _ nutnost
    - akceptace / neakceptace / separace
  - subkultury / kontrakultury jako zdroje rozvoje oficiální kultury

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- evropská kultura
  - slovo / logos / textualizace _ jazyk / písmo
  - konflikt kultur
    - invaze kultur
    - > konfirmace hodnot / obohacování
      - např. křesťanství / nacismus / socialismus / etc.
      - důsledek nemoci oficiální kultury
  - potřeba komparace
- multikulturalismus
  - participiální multikulturalismus
  - antisemitismus / rasismus
  - kulturní rasismus

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- nadřazenost kultur
  - starověk > současnost
- požadavek na bezčasovost kultury
  - absolutní individualismus
- multikulturalismus jako příliv kulturních impulsů _ zjednodušení
  - USA _ kontrakultura
  - podporovaná pasivita
- postkultura
  - dekontextualizace postmoderní kultury
  - svobodná volba jako důsledek vytržení z kontextu / minulosti
  - netolerance jako součást postkultury _ násilí

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- postkulturní hédonismus

- dospělost postkomunistických zemí

- pohled západu

- autoritativnost

- postkomunismus

- idea využívání svobody _ přechod mezi systémy

- západní kapitalismus _ podřízenost dětí rodičům

- pasivní konzumace _ přesycenost

- mileniálové _ absence alternativ _ identifikace s populární kulturou

- možnost manipulace

- snaha vymazat rozdíly v kulturách _ vnitřní rozklad _ kulturní marxismus

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- virtuální prostor / technologie
  - závislost na kyberprostoru
- hledání sebe sama v materiálním okolí
- mediální prostor jako determinant společnosti
  - přítomnost práv / absence povinností
- ztráta morálních hodnot
- paternalismus náboženství
  - sekularizace západního světa vs islám
    - obava z podřízení
    - závist?
  - fundamentalismus a pravda

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- role subkultur / kontrakultur

- selhávání kapitalismu / demokracie

  - ~ svobody

- zbavování svéprávnosti

- elitářská podoba

- boj za lepší svět?

- lokální aktivismus

  - ~ asketismus

  - > potenciál globální revoluce

  - ekologie / ochrana / solidarita / sdílení / genderová problematika / rasismus / etc. etc.

  - průnik do veřejného zájmu / prostoru

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- reálný kapitalismus / mediální prostor
  - založeny na zisku
    - krátkodobém
  - třídní segmentace
  - odpor k asketismu
- ukotvení subkultur / kontrakultur na vlastních platformách
  - vizualita pouze jako vnější znak
- pronikání skrze společenské vrstvy
- problematika přehlížení okolí sociálních bublin
- východiska?

Role subkultur a kontrakultur na evropské kulturní scéně

- literatura / zdroje:

BUDEN, B. (2013) Konec postkomunismu. Praha: Rybka Publishers.

FISHER, M. (2010) Kapitalistický realismus. Praha: Rybka Publishers.

HEBDIGE, D. (2012) Subkultura a styl. Praha: Dauphin.

JAMESON, F. (2016) Postmodernismus neboli kulturní logika pozdního kapitalismu. Praha: Rybka Publishers.

ROSZAK, T. (2016) Zrod kontrakultury. Praha: Malvern.

BROŽ, V. A KOL. (2013). Kmeny 0: městské subkultury a nezávislé společenské proudy před rokem 1989. Praha: Bigg Boss & Yinachi.

BROŽ, V. A KOL. (2016). Kmeny 90: městské subkultury a nezávislé společenské proudy v letech 1989-2000. Praha: Bigg Boss.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Toto dílo podléhá licenci Creative Commons
Uveďte původ – Zachovejte licenci 4.0 Mezinárodní.

